

"אני ישראלי, אני ישראלי" זוה הבית שלי" פעילויות לקראת יום העצמאות

דברי פתיחה

המלצות לליווי רגיש ומודע
של פעוטות המעון והוריהם
במהלך חודש התקומה והגבורה

חודש התקומה והגבורה

במעונות היום בישראל

תוכן העניינים

צוות כתיבה

תוכן העניינים

רציונל	
ארגון הסביבה החינוכית	
שירים	
דקלומים	
העשרת השפה	
תיבות פעילות	
מפגש עם חומרים	
הכנת עוגיות לקהילה	
פלאפל בפיתה	
תנועה-ריקודי עם	
ציון יום העצמאות במעון	
ציון יום ירושלים במעון	
ציון יום האחדות במעון	
הוקרת תודה וטקסי זיכרון והנצחה	

דברי פתיחה

צוותי חינוך-טיפול יקרים,

שנת הלימודים התשפ"ד, תיחרט בזיכרון הקולקטיבי של מדינת ישראל כשנה של מלחמה כואבת ומאתגרת. במהלכה התמודדנו עם מעגלי פגיעה נרחבים, עם אבל ושכול.

בצילה של תקופה זו, אנו מציינים ימים ומועדים לאומיים, הנעים בין- עצב לשמחה ובין שבר לתקומה.

בעלון זה מוגשים לכם תכנים והצעות לפעילויות עם התינוקות והפעוטות, הנוגעים לערבות הדדית והקשר לעם ולמדינה. זאת במטרה לטפח בקרבם שייכות ולחזק את הזהות הישראלית.

אנו מחזקות את ידיכם ומאחלות לכם בשורות טובות,

אורנה פז

מנהלת האגף לחינוך הגיל הרך

צוות הכתיבה

צוות הכתיבה:

ליאת גלנץ, מנהלת תחום (בפועל) פיתוח ידע, תורה וכלים במעונות, אגף לחינוך הגיל הרך
ד"ר איריס לוי, מדריכה ארצית, קידום איכות חינוך-טיפול, אגף לחינוך הגיל הרך
אורלי הרשקוביץ, מדריכה ארצית, קידום איכות חינוך-טיפול, אגף לחינוך הגיל הרך
ד"ר מאיה איזנברג, מדריכה ארצית לחינוך מוזיקלי בגיל הרך, אגף לחינוך הגיל הרך
רבקה לייבא מרדכי, ממונה שילוב והכלה לידה-שלוש, אגף לחינוך הגיל הרך
רונית גושן, ממונה היבטים התפתחותיים ורגשיים לידה עד שלוש, שפ"י

קראו והעירו:

ד"ר מירב תורג'מן, ממונה על גני הילדים, אגף לחינוך הגיל הרך
אסתר קארו, מדריכה ארצית, שילוב והכלה לידה-שלוש, אגף לחינוך הגיל הרך
חגית כתר, ממונה שותפויות לידה-שלוש, אגף לחינוך הגיל הרך
נעמה ששון, מדריכה ארצית, שותפויות לידה-שלוש, אגף לחינוך הגיל הרך

עיצוב גרפי:

אינה פלוטוב, מדריכה ארצית, מנהלת היחידה למידענות ותקשוב, אגף לחינוך הגיל הרך

המלצות לליווי רגיש ומודע של פעוטות המעון והוריהם ב"חודש התקומה והגבורה"

מנהלות מעונות ומחנכות-מטפלות יקרות,

החל מתאריך 1.5.2024 תציין מערכת החינוך את "חודש התקומה והגבורה" בו יחולו יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה, יום העצמאות, יום ירושלים ויום האחדות. "חודש התקומה" פוגש אותנו בעמדה של כאב טרי ורחב היקף. החברה בישראל מתמודדת עם סדר גודל בלתי נתפס של אבידות בנפש ונפגעים, ועם הדאגה לשלום החטופים.

רגע לפני שתקראו את המסמך אנו מזמינים אתכן לעצור את מירוץ היום יום לרגע, ולזהות מה מעוררת בכן המחשבה על ימי הזיכרון הקרבים ובאים. חשוב שתהיו קשובות לליבכן ולתחושות שיצופו בכן, ותתנו מקום לחוויה האישית שלכן; לדאגה, לכאב, לאובדן, לצער שחוויתן אתן או שחווי הקרובים לכן.

במעונות היום, נעסוק במהלך החודש בתכנים המבטאים את הקשר למדינת ישראל ולאהבת הארץ, לצד מתן מענה רגיש ומותאם לצורכי הפעוטות, המשפחות וכלל קהילת המעון.

לחודש התקומה

במעונות יום

המלצות לליווי רגיש ומודע של פעוטות המעון והוריהם ב"חודש התקומה והגבורה"

החגים, המועדים וימי הזיכרון הם חלק בלתי נפרד מההווה החינוכית, כבר בגיל הצעיר. ציון החגים והמועדים במעון מאפשר לפעוטות לפתח זיקה ושייכות ולחוש את אוירת החג או המועד. בחודש התקומה והגבורה תשפ"ד, עת נציין את המועדים הלאומיים, ננוע בין עצב לשמחה ובין שבר לתקומה. בצל היגון נתעכב גם על ערכי הערבות ההדדית, הרעות, האכפתיות והשייכות.

בהיותכן חלק מהמבוגרים המשמעותיים בחיי הפעוטות, הרי שאתן, **חברות צוות המעון**, מהוות עבורם מקור לביטחון בימים של שגרה ובימים של מלחמה ומשבר. הפעוטות נחשפים לאירועי מתח בדרגות שונות של חשיפה וקרבה משפחתית, וקולטים קטעי מידע, אווירה ותחושה. את המציאות שהם קולטים מפרשים הפעוטות דרך עיני המבוגרים המשמעותיים, הורים, סבים, צוות המעון. לכן, מתפקידם של המבוגרים המשמעותיים **לסייע לפעוטות לא להיחשף למידע שאינו תואם את גילם**, לתווך את המידע אליו נחשפון, וליצור אווירה

מרגיעה ויציבה.

לחודש התקומה

במעונות יום

המלצות לליווי רגיש ומודע של פעוטות המעון והוריהם ב"חודש התקומה והגבורה"

בחודש זה, חשוב לפעול ברגישות יתירה בכל שכבות הגיל במעון:

- נשמור על שגרת יום מוכרת, אשר משרה על הפעוטות תחושת ביטחון ואווירת נינוחות.
- נגלה רגישות והכלה כלפי מגוון התגובות של הפעוטות.
- נערוך רשימה של משפחות מקהילת המעון שזקוקות לתשומת לב מיוחדת. את המשפחות הללו נלווה ברגישות ונעטוף אותן בחום ואכפתיות:

- קרוב משפחה נהרג השנה
- קרוב משפחה נהרג בעבר
- קרוב משפחה חטוף
- קרוב משפחה פצוע
- מתמודדים עם משבר אחר
- קרוב משפחה מדרגה ראשונה משתתף במלחמה
- פעוטות או צוות שמשפחתם מפונה מביתם בהווה או בעבר
- נמנע ככל הניתן מתחלופת צוות ודמויות משמעותיות, כדי שהפעוטות יפגשו לאורך החודש דמויות מוכרות ודמויות אשר מכירות אותם היטב.

לחודש התקומה

במעונות יום

המלצות לליווי רגיש ומודע של פעוטות המעון והוריהם ב"חודש התקומה והגבורה"

- נתכנן את המסרים החינוכיים באופן רגיש לקהילת המעון.
לא ניזום פעילויות ושיחות בנושאים שאינם מותאמים לגיל הפעוטות כגון: שכול, דאגה לחטופים או המלחמה. נדגיש את האהבה למדינה ואת הקשר לארץ ישראל.
- נשים לב לארגון סביבת המעון ונמנע מחשיפת הפעוטות לצלילים, סיפורים, שירים או קישוטים שעלולים ליצור עומס, להיות מפחידים או כאלה אשר קשורים לימי הזיכרון ואינם מותאמים לגיל הפעוטות.
- לזמן הצפירה, נתארגן עם הפעוטות במרחב מוכר ובטוח. נהיה שם כולנו ונדאג להגברת נוכחות הצוות במרחב זה. השנה, צליל הצפירה עלול להזכיר את צליל האזעקות אותן חוו או עדיין חווים הפעוטות. לכן יש להתכונן למנעד תגובות (בכי, רעד, חרדה, צעקה, היצמדות למבוגר) ולהכילן בחום וברגישות.

המלצות לליווי רגיש ומודע של פעוטות המעון והוריהם ב"חודש התקומה והגבורה"

- עם פעוטות בוגרים, בגילי שנתיים עד שלוש, נתכונן לצפירה מראש בצורה נעימה ונינוחה:

*"בקרוב נשמע צפירה. צפירה היא צליל חזק שמזכיר
אזעקה. אך צפירה היא לא אזעקה. בזמן הצפירה
המבוגרים עוצרים לרגע, עומדים בשקט בשקט,
וחושבים בלב על החיילות והחיילים הגיבורים, על
השוטרות והשוטרים הגיבורים. כשהצפירה נגמרת
כולם חוזרים לשחק ולדבר. כשנשמע את הצפירה,
מי שירצה יוכל לעמוד לידנו, ומי שירצה, יוכל
להמשיך לשחק."*

- רצוי לשתף את ההורים בנעשה במעון ב"חודש התקומה
והגבורה".

המלצות לליווי רגיש ומודע של פעוטות המעון והוריהם ב"חודש התקומה והגבורה"

נקודות לשיח עם ההורים לקראת "חודש התקומה והגבורה":

- נגלה ערנות ונזכור שפעוטות קולטים קטעי מידע, אווירה ותחושה, ואת המציאות שהם קולטים מפרשים הפעוטות דרך עיני המבוגרים המשמעותיים. לפיכך, חשוב לא לחשוף את הפעוטות למידע שאינו תואם גיל ולתווך מידע אליו נחשפו.
- השנה, צליל הצפירה עלול להזכיר את צליל האזעקות אותן חוו או עדיין חווים הפעוטות. **בעת הצפירה**, חשוב להיות בקרבת הפעוטות (לחבק, להרים, להרגיע). אין לצפות מהפעוטות לעמוד או לבטא עצבות.

המלצות לליווי רגיש ומודע של פעוטות המעון והוריהם ב"חודש התקומה והגבורה"

נשות חינוך יקרות – נסו לאתר בעשייה החינוכית שלכם סביב יום הזיכרון רגעי משמעות וחסד בהם סייעתן לפעוטות, למשפחות ולעמיתות, והייתן להם מקור לעזר ולנחמה. שמרו על עצמכן ומצאו עמיתות, חברים או בני משפחה לדבר ולחלוק עמם הן את צער ימי הזיכרון והן את האופן בו ליווי הפעוטות בתקופה זה משפיע עליכן. במידת הצורך ניתן תמיד לפנות גם למוקד הרגשי של משרד החינוך (6552* שלוחה 5).

**בתפילה לשובם הביתה של כל החיילים והחיילות,
החטופים והחטופות, להחלמתם של כל הפצועים
והפצועות, ובתקווה לימים של ביטחון, יציבות ושלווה**

רציונל

יום העצמאות ויום ירושלים

יום העצמאות

ב-ה' באייר תש"ח, הכריז דוד בן גוריון על הקמת מדינת היהודים ותחיית העם בארץ ישראל. יום העצמאות מסמל את החרות והתקומה של העם בארצו. נוהגים לציין את החג הלאומי בטקסים, ריקודים, שירי מסורות, תפילה והנפת דגלי ישראל.

יום שחרור ירושלים

בכ"ח באייר תשכ"ז, לאחר הקרב על ירושלים במלחמת ששת הימים, שוחררה העיר. חיילי צה"ל הגיעו לכותל המערבי, בדמעה והתרגשות, ולקול תקיעות השופר, שתקע הרב גורן, הרב הראשי של צה"ל.

יום זה נקבע כיום חג לאומי שבו חוגגים ומספרים על שחרור העיר ירושלים ואיחודה מחדש.

לחודש התקומה

במעונות יום

רציונל

יום האחדות

יוזמתם של משפחותיהם של שלושת הנערים (שנחטפו בשנת 2014) יחד עם ראש עיריית ירושלים דאז, ח"כ ניר ברקת, המצוינת החל משנת 2015. יום זה נועד לחצות קהילות ומגזרים ולאגד יחד את כלל החברה הישראלית ויהדות התפוצות. שיאו של "יום האחדות" הוא טקס, המתקיים בבית הנשיא, ובו מחולק פרס לאחדות ישראל. הפרס ניתן ליחידים וארגונים על יוזמותיהם ופעילותיהם לקידום ולחיזוק האחדות לאורך כל ימות השנה בישראל וברחבי העולם.

מועדים אלו מציינים את ימי התקומה והתחיה של העם בארצו, מתוך אחדות וערבות הדדית, תוך הגשמת חלום משותף.

ציון ימים אלו במעונות היום, יתבטאו בהתייחסות למסורת הלאומית ולשייכות של כל תינוק/פעוט ומשפחתו לשורשי הארץ והמולדת.

בעלון זה, נכתבו עקרונות והצעות לפעילות במעון במהלך מועדים אלו, בשיתוף הצוות החינוכי-טיפולי וההורים.

לחודש התקומה

במעונות יום

ארגון הסביבה החינוכית לקראת יום העצמאות

□ הסביבה החינוכית מהווה מקום בטוח ומוכר לתינוקות ולפעוטות. לכן חשוב מאוד לוודא לקראת החג, שלצד יצירת אווירה חגיגית לא יערכו שינויים גדולים בסביבה ושהיא תשנה אך מעט את פניה.

□ במהלך הפעילויות לקראת יום העצמאות, יש חשיבות בשמירה על צבעוניות עדינה ובהפחתת עומס של חפצים ותמונות בסביבה החינוכית.

□ רצוי להתאים את כמות החפצים והסמלים לגיל ולשלב ההתפתחותי של תינוקות והפעוטות.

□ מומלץ לארגן את הסביבה החינוכית בשיתוף הפעוטות, עם תמונות וציורים שלהם ושל משפחתם ובהקשר לנושא.

□ כדאי לארגן את האביזרים והמשחקים בקופסאות על מנת לשמור על סביבה חינוכית שאינה מציפה את התינוקות והפעוטות בעומס גירויים חזותיים.

□ חשוב לשמור על עוצמת שמע נמוכה של מוזיקה, המאפשרת שמיעת קולות ודיבור של התינוקות, הפעוטות והצוות.

□ מומלץ לשיר את שירי החג המסורתיים והמוכרים עם התינוקות והפעוטות בקול טבעי, אנושי ונעים.

לחודש התקומה

במעונות יום

שירה ושירים

רציונל

- ❑ בעבודה עם תינוקות ופעוטות נעדיף שירה חיה על שירה בליווי ביצוע מוקלט. בשירה חיה יש אפשרות לשלוט בקצב ולהתאימו ליכולת של התינוקות והפעוטות.
- ❑ השמיעו מוזיקה בסגנונות שונים, כדי לעורר ולעודד התנסות בתנועה עם מקצבים מגוונים במסגרת פעילות המיועדת לכך (לבד או בקבוצה קטנה).
- ❑ הכירו את השירים והקשיבו להם מספר פעמים לפני שאתן משמיעות אותם לתינוקות ולפעוטות.
- ❑ מומלץ לחזור על השיר מספר פעמים במהלך כמה ימים. חזרה תורמת לביסוס רפרטואר מוזיקלי שיהיה מוכר לתינוקות והפעוטות ובכך נתרם לתחושת הביטחון שלהם.
- ❑ רצוי לשיר את השיר בקול רך, שקט ונעים ולשלב תנועות בהתאם למילים ולמוזיקה. נעדיף להימנע מהמחזה תנועתית של כל מילה ומילה בשיר.

שירים

"כחול ולבן"

מילים ולחן: ישראל רשל

להאזנה לשיר 🎵

- ❑ **נשיר** את השיר ובמילים "כחול" "ולבן" נרים יד-יד לסירוגין.
- ❑ **נחלק** לכל ילד שני סרטים / מטפחות (כחול ולבן) ונזמין אותם להתנסות בתנועה.
- ❑ **נשקף** לילדים את הפעולות השונות: ראיתי שהעפת את הסרט, הנעת, ניערת, הרמת.
- ❑ **נאזין** לשיר ונצטרף בתנועה עם רעיונות תנועתיים שונים שהילדים הציגו קודם לכן.

מיומנויות שנרכשו

- ❑ מיומנות ההאזנה: נבצע את התנועות על פי מילות השיר
- ❑ מיומנות השירה: התוכן מעולם הילד, השפה היפה והלחן הפשוט, מאפשרים לילד לשיר בצורה נכונה(לא קולנית, עם היגוי נכון והזדהות עם המילים)

נישורים שנרכשו

- ❑ אינטראקציה חברתית: קשר עין
- ❑ דיוק: הקפדה על מילות השיר
- ❑ יצירתיות: הצעה של רעיונות תנועתיים המתאימים לשיר

לחודש התקומה

במעונות יום

שירים

"כל הארץ דגלים"

מילים: רפאל ספורטה

לחן: עמנואל עמירן (פוגצ'וב)

להאזנה לשיר 🎵

❑ **נכיר** את מילות השיר והמנגינה. **נשיר** אותו בליווי תנועות בהתאם למבנה המוזיקלי:

בחלק א' ("כל הארץ דגלים..") טפיחות על הירכיים.

בחלק ב' (עם שמח, טף צוהל..) נרים את הידיים למעלה ונניע אותם מצד לצד כמו דגל.

❑ **נחלק** לכל פעוט דגל ונזמין אותו להתנסות בתנועה חופשית במרחב לצלילי השיר.

❑ **נשיים** לפעוטות את הפעולות השונות: "ראיתי שנופפת בדגל מצד לצד" (ניתן להשתמש בפעלים נוספים כגון, הרמת, הקשת על הרצפה ועוד).

❑ **נאזין** לשיר **ונצטרף** בתנועה עם רעיונות תנועתיים שונים שהילדים הציגו קודם לכן.

לחודש התקומה

במעונות יום

שירים

לדוגמה:

בחלק א' נקיש עם המקל של הדגל על כף היד / על הרצפה / כל הכיסא.

בחלק ב' נניע את הדגל מצד לצד.

□ **נשיר** את השיר, בחלק א' נצעד במרחב עם הדגל מורם, בחלק ב' נעמוד ונניע את הדגל מצד לצד.

מיומנויות שנרכשו

- מיומנות ההאזנה: נבצע את התנועות על פי אופי מוזיקלי ומילות השיר
- מיומנות השירה: התוכן מעולמם של הפעוטות, השפה היפה והלחן הפשוט, מאפשרים להם לשיר בצורה נעימה ובהירה (בשירה קולנית הנעימה לאוזן, המלווה היגוי נכון והזדהות עם המילים)
- מיומנות מוטורית: תנועה במרחב, תנועה עם הדגל, שמירה על מרחב אישי

נישורים שנרכשו

- אינטראקציה חברתית: קשר עין, חיקוי, התחשבות
- דיוק: הקפדה על מילות השיר ועל התנועות המלוות
- יצירתיות: עידוד להצעת רעיונות תנועתיים המתאימים לשיר

לחודש התקומה

במעונות יום

שירים

"ארץ זבת חלב, חלב ודבש"

מילים: מהמקורות

לחן: עמנואל עמירן

להאזנה לשיר 🎵

❑ **נשיר** את השיר בליווי הקשת מקצב משלים ותנועה בהתאם למבנה המוזיקלי:

בחלק א' נצטרף בהקשת מקצב משלים (בהפסקות): "ארץ זבת חלב XX".

בחלק ב' נצטרף בתנועה מצד לצד ("ארץ זבת חלב, זבת חלב ודבש...").

❑ **נתנסה** בהקשות שונות (למשל: על איברי גוף שונים, על הרצפה, על הכיסא) ונלווה את השיר בהתאמה למבנה המוזיקלי (בחלק א' הקשת מקצב משלים, בחלק ב' תנועה חופשית / מצד לצד).

❑ **נחלק** לפעוטות כלי הקשה (תוף, קופסה ומקוש ועוד) ונזמין אותם להפיק קולות שונים.

❑ **נשקף** לפעוטות את הפעולות השונות: ראיתי שניגנת בתוף חזק / חלש, עם כריות האצבעות / כף היד ועוד).

לחודש התקומה

במעונות יום

שירים

❑ **נאזין** לשיר ונצטרף בנגינה:

בחלק א' נצטרף בנגינת מקצב משלים (בהפסקות): "ארץ
זבת חלב XX".

בחלק ב' נצטרף בצלצול בתוף ("ארץ זבת חלב, חלב
ודבש...").

מה עוד?

❑ חשוב לחזור על הפעילויות השונות מספר פעמים במהלך
השבועות הקודמים ליום העצמאות.

❑ כדאי להתמקד בכל פעם פעילות שונה (הקשה על כלי
נגינה, באברי גוף או תנועה במרחב)

מיומנויות שנרכשו

❑ מיומנות ההאזנה: נבצע את התנועות על פי המבנה המוזיקלי
של השיר

❑ מיומנות הנגינה: נגינה בתוף בדרכים שונות

כישורים שנרכשו

❑ אינטראקציה חברתית: קשר עין

❑ יצירתיות: הצעה של רעיונות תנועתיים המתאימים לשיר

שירים

"ארץ ישראל שלי"

מילים ולחן: דתיה בן דור

להאזנה לשיר 🎵

❑ **כדאי לדעת:** שיר זה כתוב במבנה צובר, כלומר, בכל

פעם יש הצטרפות של פריט נוסף.

❑ **נשיר** את השיר בליווי תנועות והמחשה של מילות השיר

המלוות באיורים המותאמים לתוכנו (בית, עץ, גשר וכו'):

בחלק א'- במהלך הפזמון החוזר נשיר, ונלווה את השירה בהקשת המקצב. נוסיף הבעה מתאימה ותנועת שאלה עם הידיים להדגשת המשמעות שלהם: "מי בנה ומי נטע?".

בחלק ב'- נציג את התמונה המתאימה לרצף השירי מול התינוקות והפעוטות. בכל פעם, נניח את התמונה החדשה על הרצפה / נתלה על הלוח כך שכולם יוכלו לראות אותן.

❑ **נצביע** על התמונות השונות (בית, עץ, כביש, גשר, שיר)

בהתאמה למילות השיר, ונבחר תנועות גוף חוזרות

שיסמלו אותם.

לחודש התקומה

במעונות יום

שירים

❑ **נשיים** את הפעולות השונות והמלל של התינוקות והפעוטות במהלך השיר: "ראיתי שהצמדת את הידיים ויצרת גשר", "אני רואה שהרמת את הידיים כדי להראות את הצמרת של העץ" (ועוד).

❑ **נאזין** לשיר מספר פעמים ונצטרף בתנועות בהתאמה למילות השיר.

בחלק א' נצטרף בשירה, הקשת מקצב ותנועת שאלה במקום המתאים.

בחלק ב' נצטרף בתנועות השונות (נסייע לילדים תוך הצבעה על התמונות השונות).

❑ מיומנויות שנרכשו

➤ מיומנות ההאזנה: נבצע את התנועות על פי המבנה המוזיקלי ומילות השיר

➤ מיומנות מוטורית: תנועה במרחב בהתאם למבנה המוזיקלי של השיר

❑ כישורים שנרכשו

➤ אינטראקציה חברתית: קשר עין

➤ יצירתיות: הצעה של רעיונות תנועתיים המתאימים לשיר

לחודש התקומה

במעונות יום

שירים

'חמש אצבעות'

מתוך דיסק 'הולכים לגן - עם שרון שחל'

להאזנה קישור לשיר 🎵

מטרת הפעילות:

1. טיפוח האהבה לארץ ישראל
2. הכרת שמות האצבעות בכף היד
3. העשרת השפה העברית באמצעות חריזה, וחשיפה לפעלים מגוונים (התעייפה, התכופפה, נרדמה, התכווצה)

דקלומים

דרכי עבודה עם דקלום במעון:

- ❑ חשוב שהמחנכת-מטפלת תכיר את הדקלום מראש, ותדע לדקלם אותו היטב. מומלץ כי היא תדע לדקלם אותו בעל פה.
- ❑ מומלץ לשלוח להורים את הדקלום, כדי שגם הם יכירו וידקלמו אותו בבית עם התינוקות/פעוטות.
- ❑ ניתן לצרף להורים את הדקלום עם קוד סריקה/קישור לדקלום/צילום של המחנכת-מטפלת מדקלמת עם התינוקות/פעוטות ועוד.
- ❑ רצוי לפעול באזור שקט ורגוע, על שטיח או על מצע רך כשהתינוק/ת הפעוט/ה, בישיבה/שכיבה לצידכם או בקבוצה קטנה.
- ❑ חשוב לדקלם בטון-דיבור רך ונעים המותאם לתוכן שלו.
- ❑ על מנת להפוך את הדקלום למוכר על הפעוטות ולמעשיר שפה, מומלץ לדקלם אותו מספר פעמים במהלך פעילות אחת, ובהזדמנויות נוספות.
- ❑ ניתן להמחזיז אותו באמצעות בובה.
- ❑ חשוב ללוות את הקריאה המשותפת בקרבה ומגע פיזי חם ואוהב עם התינוקות והפעוטות.
- ❑ חשוב לדקלם באינטונציות שונות: בקול שקט, בקול רם, מהר, לאט, בקצב מתגבר (מלאט למהר), בעוצמה מתגברת ולהיפך (למשל: מקול שקט לקול רם).

לחודש התקומה

במעונות יום

המלצה לדקלום

דגל, דגל לי קטן
"שני צבעים כחול לבן"
זה הדגל הוא דגלינו

בו נשמח ביום חגנו, חג העצמאות"

מילים: לוין קיפניס

יש לי דגל קטן

"יש לי דגל,

דגל קטן

יש לי דגל כחול ולבן.

פס אחד לו מכל צד

ומגן דוד אחד

ביום העצמאות אנופף ואחל

יום הולדת שמח ישראל"

מילים: עממי

העשרת השפה העברית

ביום העצמאות

טיפול השפה העברית בקרב תינוקות ופעוטות במהלך 1,000 הימים הראשונים קריטי להתפתחותם. המחנכת-מטפלת מהווה סוכנת שינוי ולה השפעה רבה על התפתחותם והעשרת שפתם. לכן, מומלץ להקפיד על השימוש בפעלים ובמילים המותאמות לתחומי הדעת השונים, במהלך היום במעון.

יום העצמאות מכיל בתוכו שפה ייחודית לו, הקשורה לנושא ולתכנים התרבותיים של החג. בדף הבא מצורפים כרטיסיות פעילות המציגות שימושים שונים לשפה. ניתן להדפיס את הדף כיחידה שלמה או ככרטיסיות (ניתן להגדיל כל יחידה בנפרד).

העשרת השפה העברית

ביום העצמאות

להלן הצעות לפעילויות מלוות:

1. ניתן לתלות את הכרטיסיות ברחבי הכיתות, בגובה ובטווח הראייה של הפעוטות, ולשוחח איתם על המתואר על פי המחוות והתייחסות המילולית שלהם.
2. התייחסו לסמלי החג ולתכניו, השתמשו בפעלים החדשים שהוא מזמן. נסו לחבר את התיאור לעולמם ולמשחק הפעיל של הפעוטות במעון.
3. הניחו ליד כל כרטיסיה את החפץ המתאים, כגון: דגל או פרח ותמללו את הפעולות על פי הכרטיסיות. עודדו את הפעוטות למשחק והתנסות עם החפצים השונים.
4. ניתן לתלות את הכרטיסיות בלוח המודעות של ההורים או לשלוח להם את הקובץ, וכן לצרף הנחיות לדרכי פעולה ומשחק עם הכרטיסיות.
5. ניתן לשכפל את הכרטיסיות פעמיים ולשחק איתם כמשחק זיכרון או לוטו (בכיתת הבוגרים). בנוסף, ניתן לתת לפעוטות את המשחק כשי לכבוד חג הפורים.

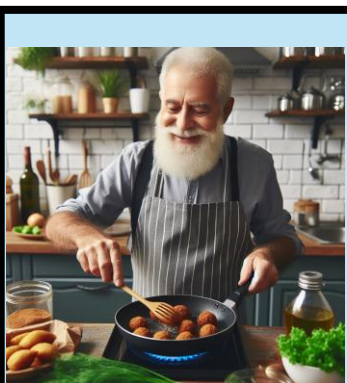
לחודש התקומה

במעונות יום

העשרת השפה העברית

ביום העצמאות

סבא **טיגן** כדורי
פלאפל טעימים
במטבח

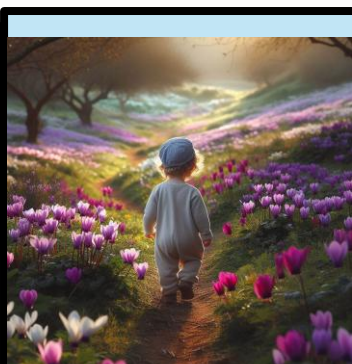
יובל **מטייל** עם
משפחתו בארץ
ישראל

יעל **מנופפת**
בדגל מדינת
ישראל

אנו **מצדיעים**
לחיילי צבא ההגנה
לישראל **שמגינים**
ושומרים עלינו

אני **שומר** על
פרחי הארץ
היפים **הפורחים**
בשדה

דנה **אספה** את
הפסולת
וה**שליכה** לפח
לאחר הפיקניק
בחורשה

לחודש התקומה
במעונות יום

דוגמאות לטיפוח והעשרת השפה עם הכרטיסיות

לחודש התקומה
במעונות יום

תרומת תיבות פעילות להתפתחות תינוקות ולפגיוטות

□ תיבת הפעילות מאפשרת לתינוקות ולפגיוטות להכיר ולגלות את העולם והסביבה דרך חקר, התנסות, משחק וחקיו של חפצים ומרקמים, התורמים להתפתחותם בכלל ההיבטים.

□ מומלץ להניח בכל תיבת פעילות מגוון חפצים בנושא ספציפי שנבחר מראש (כגון, מרקמים שונים, רעשנים, פרטי תחפושת, דמויות מחופשות כובעים מסכות ועוד), המאפשרים לתינוקות ולפגיוטות לחוות את סמלי החג ותכניו באמצעות החושים.

□ ההתנסות החוזרת ונשנית עם החפצים והאביזרים מסייעת לתינוקות ולפגיוטות בטיפול ועיבוד של תהליכי חשיבה והפנמה של הידע מבחינה קוגניטיבית ורגשית.

□ תיבת הפעילות מעודדת הנאה, זמן איכות של הפגיוטות עם הצוות החינוכי-טיפול, פיתוח של הדמיון, השפה והתנסות מוטורית וחושית.

□ יש להקפיד על בטיחותם, שלמותם, נקיונם וגודלם של האביזרים.

לחודש התקומה

במעונות יום

דרכי תיווך של המחנכת-מטפלת במהלך התנסות בתיבות פעילות

להלן מספר עקרונות לתיווך בהגשת תיבת הפעילות
לפעוטות, לפני ובמהלך הפעילות:

- ❑ הגדרת מטרת התיבה ותרומתה לפעוטות.
- ❑ בחירת חפצים ומיכל מותאם (גודל, חומר) להכלתם.
- ❑ התאמת החפצים, החומרים והפעילות לשלב ההתפתחותי של הפעוטות.
- ❑ שמירה על גיוון בחומרים ובחפצים שבתיבה.
- ❑ יצירת קשר חם וקירבה פיזית עם התינוקות והפעוטות.
- ❑ זיהוי מצבם הרגשי של הפעוטות במהלך המשחק.
- ❑ עידוד הסקרנות, החשיבה והלמידה במהלך המשחק.
- ❑ תגובה ליוזמות הפעוטות בשיח דיאלוגי.
- ❑ תיווך למידה בשלל היבטי ההתפתחות: רגשי, חברתי, מוטורי וקוגניטיבי.

תיבת פעילות

תיבת משולשים

- ❑ בחרו מיכל מעץ, קרטון, קש או כל חומר אחר, עם או בלי מכסה, המותאם ובטיחותי לכיתה (תינוקות, פעוטות או בוגרים), בה אתן מחנכות.
- ❑ הניחו בתיבה משולשים דו ממדיים, תלת ממדיים, חלולים ומוצקים בגדלים וחומרים מסוגים שונים: גדולים, קטנים, מבד, פלסטיק או מכל חומר בטיחותי אחר.
- ❑ הניחו את התיבה עם המשולשים על השטיח. הזמינו את הפעוטות לשחק בתיבה. עודדו אותם לגעת, לשאול שאלות, לשחק, לחקור את המשולשים השונים.
- ❑ שימו לב ליוזמות של הפעוטות, שיימו והגדירו במילים את פעולותיהם: לדוגמה, כאשר הם בונים עם המשולשים מגדל, מארגנים אותם לפי גודל, צבע או חומר. כמו כן, כאשר יוצרים עם שני משולשים מגן דוד.

תיבת פעילות

תיבת דגלים

□ בחרו מיכל מעץ, קרטון או כל חומר אחר, עם או בלי מכסה, המותאם ובטיחותי לכיתה (תינוקות, פעוטות או בוגרים), בה אתן מחנכות.

□ הניחו בתיבה דגלים בגדלים וחומרים מסוגים שונים: גדולים, קטנים, מבד, פלסטיק או מכל חומר בטיחותי אחר.

□ הניחו את התיבה עם הדגלים על השטיח. הזמינו את הפעוטות לשחק בתיבה. עודדו אותם לגעת, לשאול שאלות, לשחק ולחקור את הדגלים השונים.

□ הגיבו ליוזמות שלהם, עודדו אותם ותמללו אותם, לדוגמה, "אני רואה שבחרת בדגל הגדול", או "אני רואה שאת אוחזת ביד אחת את הדגל הקטן ואתה מנופף אותו מצד לצד".

□ ניתן ללוות את החקר והמשחק של הדגלים בשירה קולית של שירים שנושאים דגל ישראל (ראו בהצעות במסמך זה).

תיבת פעילות

תיבת חפצים כחולים/לבנים

□ בחרו מיכל מעץ, קרטון או כל חומר אחר, עם או בלי מכסה, המותאם ובטיחותי לכיתה (תינוקות, פעוטות או בוגרים), בהן אתן מחנכות.

□ הניחו בתיבה חפצים (בגודל המותאם לשלב ההתפתחותי של התינוקות והפעוטות) בכחול או לבן בגדלים ובחומרים מסוגים שונים: גדולים, קטנים, מבד, פלסטיק, עץ, או מכל חומר בטיחותי אחר.

□ הניחו את התיבה על השטיח. הזמינו את הפעוטות לשחק בחפצים השונים. עודדו אותם לגעת, לשאול שאלות, לשחק ולחקור אותם.

□ שיימו את פעולותיהם השונות עם החפצים: "את מסיעה את המשאית הכחולה?"; "אני רואה שבחרת בכדור הלבן"; "בניתם מגדל גבוה מהקוביות הכחולות והלבנות".

□ פעילות המשך: אפשר לעודד את הילדים למיין את החפצים על פי צבעים, גודל, שימוש, חומר ועוד.

לחודש התקומה

במעונות יום

מפגש עם חומרי יצירה

התנסות חושית

- ❑ חקר, התנסות ויצירה עם חומרי אומנות, מפתחים את הדמיון של הפעוטות, ויוצרים מפגש חושי עם החומרים השונים.
- ❑ במהלך ההתנסות עם החומרים, חשוב להימנע מלתת לפעוטות לפעול עם שבלונות של סמלי החג (לדוגמה, דגל או מגן דוד), המקבעות את תהליך היצירה ואינן תואמות את גילם.
- ❑ חשוב לאפשר להם לעבוד עם חומרים מגוונים (צבעי ידיים, גירי שעווה צבעוניים ועוד) או פיסוליים כגון, בצק צבעוני, חומר חרסיתי ועוד בחופשיות, מתוך עולמם הפנימי ועל פי יכולתם.
- ❑ מומלץ לגוון את המצעים עליהם עובדים הפעוטות. לקראת יום העצמאות אפשר לעודד את הפעוטות להתנסות בחומרים בצבעי כחול ולבן בפעילויות נפרדות. הקדישו זמן לכל פעילות בחומר נבחר, כגון: מים, צבעי ידיים, בצק בצבע לבן וכחול ועוד.
- ❑ עודדו אותם לצייר במגוון צבעים (פנדה, גירי שעווה צבעוניים ועוד) על מצע כחול או לבן.

שמח במטבח

הכנת עוגיות תמרים וטחינה (כדורי אנרגיה) לקהילה שלי

- ☐ עודדו את הפעוטות ועזרו להם לשטוף ידיים, ללבוש סינר ולחבוש כובע של אופה (אפשרות), כהכנה לתהליך האפייה.
- ☐ הניחו את כל חומרי המתכון (כדורי אנרגיה) על השולחן בקרבת הפעוטות.
- ☐ הקשיבו לתגובות של הפעוטות לחומרים שהנחתן.
- ☐ חזרו אחרי דבריהם, שיימו את שמות החומרים, תנו להם לגעת, לטעום ולחוש אותם.
- ☐ הכינו את המתכון בשיתוף הפעוטות.
- ☐ חשוב להעשיר את שפתם במהלך תהליך הכנת העוגיות, לדוגמה, עודדו אותם למזוג את הנוזלים, לשפוך את התערובות, לערבב את מכלול החומרים, ללוש את התערובת, ולאחר מכן ליצור מהם כדורים.
- ☐ לאחר הכנת העוגיות, ניתן לחלק אותם כמתנה למשפחות הפעוטות/ לחיילים או לחברי הקהילה הסובבת את המעון.
- ☐ ניתן לשלב את אכילת העוגיות כחלק מחגיגת יום העצמאות במעון.
- ☐ חשוב להתחשב בפעוטות עם אלרגיה למצרכי המתכון.

שמח במטבח

פלאפל בפיתה

פיתוח כישורי חיים ומתמטיקה

- ☐ עודדו את הפעוטות ועזרו להם לשטוף ידיים, כהכנה לתהליך הכנת מנת הפלאפל האישית שלהם.
- ☐ הניחו את כל מרכיבי המילוי (כדורי פלאפל, טחינה, סלט ירקות, מלפפון חמוץ- החתוך לחתיכות קטנות) והפיתה על השולחן בקרבת הפעוטות. הניחו כל אחד מהם בכלי נפרד. הגישו בצורה אסתטית ומזמינה.
- ☐ ניתן להוסיף כרטיסיות של מספרים ותמונת מרכיב ממנת פלאפל, בהתאמה לכמות (לדוגמה, הסיפורה אחת/2 ולצידה איור של כדור פלאפל אחד) ליד כל אחד מהכלים עם מרכיבי המילוי, על מנת לשמור על סדר אחיד של מילוי הפיתה ולחשוף את הפעוטות לרצף מספרים העולה.
- ☐ הקשיבו לתגובות של הפעוטות למרכיבים שהנחתן.
- ☐ חזרו אחרי דבריהם, שיימו את שמות המרכיבים, צורתם, ותנו להם לגעת, לטעום ולחוש אותם.
- ☐ עודדו כל פעוט להכין את מנת הפלאפל האישית שלו.
- ☐ עטפו כל מנה במפית והניחו בצלחת.
- ☐ ניתן לערוך ארוחה חגיגית המשותפת לכלל הפעוטות ביום ציון יום העצמאות במעון ולאכול את הפלאפל יחד.

ריקודי עם

רציונל

ריקודי עם בישראל משקפים את התרבות של העם היהודי. הם התחילו עם הגעת החלוצים הראשונים בשנת 1882 לארץ ישראל. באמצעותם נוצרה תרבות חדשה, המשלבת אלמנטים מתרבויות ריקוד אחרות עם המוזיקה והתרבות הייחודית של ישראל המתחדשת והמתהווה עד לימנו. חשיפת הפעוטות לשירים ישראלים ולריקודים מחברת אותם באמצעות תנועה ומוזיקה לתרבות ולמסורת הישראלית. הריקודים והשירים משקפים את אהבת עם ישראל למולדתו.

הנחיות ועקרונות

- ❑ הקשיבו לשיר והכירו אותו לפני שאתן חושפות אותו לפעוטות.
- ❑ שימו לב למשמעות של השיר, למסר שלו.
- ❑ ציינו מילים חדשות וביטויים שתרצו לטפח במהלך הריקוד והשירה..

ריקודי עם-המשך

- ❑ שימו לב לחלוקה של השיר לבתים ולפזמון.
- ❑ חשבו על תנועות חוזרות ומותאמות לבתים ולפזמון של השיר. ניתן לייעד לכל אחד מהם תנועה משלו.
- ❑ השמיעו את השיר לפעוטות ועודדו אותם לנוע לצליליו באופן חופשי, תוך שיום וחקי הפעולות שלהם.
- ❑ חזרו על הפעילות מספר פעמים במשך כמה ימים.
- ❑ בהמשך, הוסיפו פעילויות מונחות.
- ❑ גונו במבנה הריקוד, לדוגמה, שורות, מעגל או זוגות.

המלצה לריקוד עם:

"ארץ זבת חלב, חלב ודבש"

מילים: מן המקורות

לחן: אליהו גמליאל

שירה ותזמור

לחודש התקומה

במעונות יום

חגיגת יום העצמאות במעון

לחודש התקומה
במעונות יום

ציון יום העצמאות במעון

המלצות

התארגנות לקראת חגיגת יום העצמאות במעון:

- ❑ הודיעו להורים על התאריך הנבחר ליום זה.
- ❑ ניתן לבקש מההורים לכתוב על סיפור משפחתי הקשור להקמתה של מדינת ישראל או מנהגים הקשורים לחגיגת יום העצמאות במשפחה שלהם. ניתן לשלוח את הסיפור מוקלט/כתוב/מודפס או בסרטון ותמונות.
- ❑ מומלץ לתכנן מראש את החגיגה באופן מותאם לגיל ולשלב ההתפתחותי של הפעוטות.
- ❑ כדאי לאפשר בחירה ופעילות חופשית במקביל.
- ❑ חשוב לזכור שטווח הקשב של פעוטות רכים הוא קצר יחסית, ויש ולהתאים את הפעילות לטווח קשב זה.

ציון יום העצמאות במעון

המלצות-המשך

מהלך הפעילות החגיגית עם התינוקות והפעוטות:

- ❑ שלבו במהלך החגיגה שירים וריקודים מוכרים, שהפעוטות נחשפו אליהם בתקופה שקדמה ליום זה.
- ❑ הקפידו לשמור על עוצמה שמע נמוכה של מוזיקה, המאפשרת שמיעת קולות ודיבור של התינוקות, הפעוטות והצוות.
- ❑ לפני הפעילות, ספרו לפעוטות מה אתם הולכים לעשות, והסבירו להם בקול נעים את המתרחש.
- ❑ אפשרו לפעוטות לבחור האם הם מעוניינים להשתתף בחוויה או לצפות בה מהצד.
- ❑ חשוב להקפיד על כיבוד בריא ולהתחשב בתינוקות/פעוטות עם אלרגיה.

ציון יום ירושלים במעון

המלצות לפעילות

יום שחרור ירושלים הוא יום חגיגי ומרגש, המעניק משמעות לקשר של התינוקות/ הפעוטות ומשפחתם לעיר הבירה של ישראל – ירושלים. ניתן לציין יום זה במעון, בהתאמה לאוכלוסיית המעון והצוות, דרך שיר, סיפור, ריקוד, אומנות ועוד.

להלן כמה עקרונות לתכנון ציון יום זה:

- רצוי שהצוות החינוכי-טיפולי יכיר את משמעות ציון יום זה וילמד את הנושא ברמת לומד מבוגר.
- מתוך הלימוד, ברמת הצוות, ניתן לבחור את התכנים המתאימים.
- מומלץ לערוך חשיבה משותפת עם צוות המעון, מנהלת המעון, המדריכה החינוכית ומחנכות-מטפלות, ולהעלות רעיונות לציון יום זה במעון, זאת בהתאמה לגיל התינוקות והפעוטות.
- רצוי להתמקד בתוכן אחד או שניים מהנושא ולא להעמיס בתמונות, סיפורים ומידע.
- מומלץ לשתף את ההורים בחשיבה ולהציע להם לשתף בתמונות, סיפורי משפחה בנושא או כל יוזמה אחרת.
- מומלץ להשמיע לתינוקות והפעוטות שירי ירושלים מסורתיים.
- הקפידו לשמור על עוצמת שמע נמוכה של מוזיקה, המאפשרת שמיעת קולות ודיבור של התינוקות, הפעוטות והצוות.

לחודש התקומה

במעונות יום

עולים לירושלים

פעילות משותפת עם פעוטות

תכנון הפעילות:

- איספו כמות גדולה של קופסאות קורנפלקס וכדומה.
- שתפו את הפעוטות באיסוף הקופסאות והקרטונים ועודדו אותם להביא קופסאות וקרטונים למעון.
- צבעו את הקרטונים והקופסאות בעזרת הפעוטות בצבעי אבני ירושלים – ניתן להראות לפעוטות תמונות של אבני ירושלים להשראה, לצביעה.
- מצאו אזור במעון או בחצר למשחק עם הקופסאות והארגזים.
- תלו באזור המשחק תמונות של חומות ירושלים והכותל המערבי.

מהלך הפעילות:

- אפשרו לפעוטות לשחק ולבנות עם הקרטונים והקופסאות.
- מומלץ שהמחנכת-מטפלת תדגים לפעוטות את הפעולות ותתמלל אותם לדוגמה, "אסף, אתה בונה חומה של העיר ירושלים ומניח כל קופסה אחת מעל השנייה. יאיר רוצה לעזור לך, תבנו יחד?".
- ניתן לצבוע עם הפעוטות חלק מהקופסאות במגוון צבעים ולבנות רכבת ארוכה העולה לירושלים.
- רצוי להוסיף למשחק, בובות, דובים וחפצים נוספים כדי לגוון בסוגי המשחק ולהעשיר את הדמיון.
- ניתן לצלם את המשחק של הפעוטות ולתלות באזור המשחק לרעיונות שלהם לבנייה, עבור פעוטות נוספים שיגיעו לשחק.

לחודש התקומה

במעונות יום

ציון יום האחדות במעון

המלצות לפעילות

יום האחדות, מטרתו לחבר ולחזק את הקשר בין האנשים בעם. במיוחד בימים אלו, הקשר ההדוק והדאגה המשותפת יחד, מניבה משמעות אחרת ומחברת בין הלבבות.

להלן המלצות ליום זה:

- הכנת שי לחיילים ולמשפחות מגויסים.
- שליחת ציורים של הפעוטות לחיילים הנמצאים בחזית.
- כתיבת פתקים מחזקים מהורי המעון למשפחות החטופים/ החיילים/ המגויסים – ניתן להוסיף לפתקים מאפה שהכין צוות המעון עם הפעוטות.
- תליית שלט גדול בכניסה למעון עם משפט מחזק.
- שזירת זרי פרחים והכנת פתק ברכה לאנשי גיל הזהב מהעיר/שכונה של המעון.
- קיום ערב מרגש עם משפחות המעון לחיזוק ואחדות.

שתפו אותנו בציון יום התקומה והגבורה במעון שלכם
תכננתם יום מרגש? הכנתם שי לחיילים / למשפחותיהם
או כל יוזמה אחרת?

נשמח לשיתופים שלכם, **בלוח הפדלט**, המשותף של
יחידת המעונות, האגף לגיל הרך.

אין להעלות תמונות של תינוקות ופעוטות

רשמו: שם המעון, מיקום המעון, שם המפקחת והצוות
שתפו את מהלך הפעילות לצד תמונה/סרטון

ואנו נדאג לשתף עם כולם ☺
תודה על שיתוף הפעולה